Debreczen 1895. XXII. évfolyam. 210 sz Kedd szeptember 10.

Előfizetési árak:
Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, Vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett.

KÖNYV-TÁRA

Fejedelmi látogatás.

Debreczen, szeptember 10.

Vilmos császár kőszegi látogatását viszonzandó, utra kelt vasárnap a király Pomerániába, a hol fejedelmi vezérek szemei előtt nagy hadi játék kerül szinre. Ha visszaemlékezünk azokra a napokra, miket a német k fiatal császára Magyarországon töltött, melylyel koronás feje és érezvén a rokonszenvet, melylyel mint hü szövetséges iránt viseltetünk, felséges királyunk mai látogatását azzal az örvendetes tudattal kisérjük, hogy a német nemzet a legteljesebb mértékben viszonozza azokat az érzelmeket, melyeket a szövetséges viszony fejedelmek és nemzetek közt kölesönösen szőtt.

Sőt bizonyosak vagyunk abban, hogy a tisztelet és rokonszenv érzelmeit még fokozza az a gondolat, hogy az europai fejedelmek Nestora, az alkotmányos uralkodók és a lovagiasság mintaképe az, a kinek szemei előtt a német haderő bizonyitékát fogja adni megbizhatóságának, kitünő képzettségének és harczedzettségének.

A stettini találkozó nem pusztán az udvariasság ténye, hanem kifejezése annak a bensőségnek, mely a két fejedelem közt uralkodik s mely népeik és hadseregeik közt is mind szorosabbra füzi a rokonszenv és a közös érdekek kapcsát. A stettini napoknak kiválóképen katonai jellegük lesz, a politika, ha nem is egészen fog mellőztetni, de a katonai szempontok mellett háttérbe fog szorulni.

S ez nagyon természetes is. Sem a bolgár-események, melyekre már-már a mult köde borul, sem a török-macedóniai kérdés nem oly momentumok, melyek az európai politikának jelenleg békés jellegét zavarnák. Nem zavarja a stettini találkozás békés jellegét az sem, hogy a franczia hadgyakorlatok, melyek a pomerániakkal egyidejüleg lesznek, Dragomiroff orosz tábornok jelenlétében folynak le.

Tüntetés számba már nem megy ez a tény, hisz csak az jut benne kifejezésre, a mit rég tudunk, hogy az európai hatalmak két csopotra oszlanak. S ha való az, hogy az orosz-franczia szövetség szintén az európai béke érdekeit tartja irányadónak, a helyzet csak kedvezőbb az által, hogy innen is, tulnan is annak a biztositására történnek a nagy hadgyakorlatok.

A hármas szövetség békeszereteté hez és békepolitikájához kètség nem férvén, minden aggodalom nélkül nézhetjük, mint demonstrálják egymásnak az oroszok és a francziák az ő harczképességüket, hogyha haderejük fejlesztése tényleg nem bir agressziv jelegel. E pillanatban nincs is semmi ok Oroszország békeszeretetében kételkedni. Hohenlohe kanczellár pétervárt látogatása, melyet Goluchowszki külügyminiszterrel való eszmecseréje előzött meg, azzal a jelentőséggel bir, melyet a német-orosz viszony javulása szükségkép maga után vont t. i., hogy Németország a barátságos viszonyt Oroszországgal az európai béke s igy közvetlen a hármas szövetség érdekében ápolja.

A mi diplomácziánk nem féltékenykedik, nincs is oka rá, sőt monarchiánk kivánságának felel meg, hogy Németország a szomszéd Oroszországgal barátságot tartson. Mióta Bismarck kétkulacsos politikája letünt, nem aggódik senki sem nálunk, sem Nemetországban, hogy az egyik vagy a másik átpártol abba a szövetségi táborba, melyben Oroszország dominál.

S az orosz-frauczia szövetség, addig a mig a hármas szövetség fennáll s kiváltképpen, ha a viszony Oroszország és Németország közt egyre javul, Európára nem veszedelmes; a praktikus orosz politika nem fog Franczia-ország kedveért világháborut előidézni. Feltétlenül békés konstellácziók közt folynak tehát le a stettini fényes hadgyakorlatok. Monarchiánk és Németség népei örömmel látják fejedelmeik együttlétét s egész Európa azzal a megnyugvással fogadja e találkozót, hogy benne az európai békepolitika egy ujabb tünete nyilvánul.

— **Függetlenségi pártok egyesülése.** A fővárosban és a vidéken is szemmel látható az a törekvés, hogy a két árayalatra szakadt függetlenségi pártot a közelgő parlamenti harczok idejére egyesitsék. Vasárnap a hajduböszörményi 48-as és függetlenségi párt foglalkozott a nehéz kérdéssel és elhatározta, hogy a párt mindkét országgyülési klubjához feliratot intéz, a összes vidéki és fővárosi pártkörökhöz és testvér-egyesületekhez pedig körlevelet küld az egyesülés érdekében. Ugy a két pártklubot, mint az összes hazafi függetlenségi köröket felkérik a böszörményiek,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A siker és titkai.

— *A Gyurkovics-fiukról.* —

Az irói hirnév tőke, melynek kamataiból is el lehet éldegélni. Ehhez a hirnévhez néha nagyon nehezen lehet hozzá férkőzni; némelyik — mint Balzac — negyven regény után; mint Sardou, husz szindarab bukása révén. *Herczeg* Ferencz könnyü szerrel, már a harmadik könyvével szerezte meg.

— És csodálatos, a negyediknél már a kamatokat fogyasztja!

Pedig Herczeg Ferencz mesemondó tehetség, a legjavából. Mesemondó — önálló egyéniséggel. Ez az egyéniség annyi értékes elemből áll, hogy könnyen megérteti velünk azt az előlegezést, melylyel uj könyvét kitüntette a közönség. Elvégre nem látszott valami lehetetlenségnek, hogy a *Gyukovics-lányok* szerzője talál ép oly érdekes, uj problémát, melyet aztán előbbi könyvének bravuros könyedségével dolgoz fel.

A kérdés, a melyet a *Gyurkovics-lányok*-ban felvetett ime ez: hogy adta férjhez Gyurkovicsné a leányait, pénz és hozomány nélkül, csupa uri emberekhez?

Lipcsei Ádám kollegám mélyen belelátott a siker titkának rejtelmeibe, mikor a — *probléma népszerüségében* kereste azt. Ugy van! Nagyon sok mamát és nagyon sok leányt érdekelt a kérdés. Érdekel még ma is. S ha Herczeg Ferencz ajánlani tudna még vagy huszonöt más módját e titkos és nehéz mesterkedésnek: elolvasnák mind a huszonötöt, vitatnák, próbálnák, utánoznák s könyvét ujra vagy huszonötezer példányban vennék meg.

A siker titka mindig az: megtalálja-e az iró azt a tárgykört, mely közönsége lelkével, gondolataival, érzésvilágával és érdekkörével azonos?

Herczeg Ferencz megtalálta.

Ha azt kérdezzük: mélyebb lelkiállapotot világit-e meg ez a problema?... Vagy problemájának tárgyalása közben az embert, lelkével és testével, hatalmasabb képzelő tehetséggel, finomabb analizissel mutatja-ebe?

Az a válaszunk: nem. De meg — okosan! — nem is törekedett ő erre, mert ezzel eljátszotta volna népszerüségét. A közmüveltség *fölé* emelkedni és tizszeres kiadásokat rendezni: egy időben lehetetlen. Vagy ott ragadunk, a hol a közizlés (a kiadók nagy örömére!), vagy belemélyedünk a lélek rejtelmeibe, de magasabbra törve, az első kis kiadás gyönge számaival is be kell érnünk, annak a nagyrészét is személyes ismerőseink veszik meg.

A Gyurkovics-fiuk sikere vetélkedik az előbbi kötettel, a *Gyurkovics-leányokkal*. Ez tény. E tényt azonban a könyv meg nem magyarázza. Problémájának most nincsen általános érdeke, bár könnyü, kecses, graczi-ózus olvasmány, olyan, mely a fürdőközönség igényét kitünően kielégiti. Asszony szöktetés — kénytelenségből. Önkéntesi brávourok. Női extravagancziák — szerelemből. Párbaj és itatás.

Nos, csak elég érdekes thémák? Sajnos hiányzik a középpontjuk.

A Gyurkovics-fiuk problémája, — szinte ugy tetszik, — az: hogy lehet tizezeres kiadást rendezni?

Herczeg Ferencz e problémát megoldotta. „Hát igy!“ – mondotta. A reczeptje pedig igen egyszerü, de ki tudja utána csinálni. Ehhez, mint a tudósok mondják, *egyéni rátermettség* kell.

Ime a reczept:

Régi meseinditékok: Ebből vehetsz annyi szazalékkal, a mennyi épen tetszik, s remélem nem panaszkodol, még Jókai után is maradt elég s elvégre mért fedezték volna fel a permutáczió törvényét? Csakhogy e régi meseinditékokat old fel.

Uj és modern részletrajzban: A ruha, melyet hősöd felölt, a czukrászat, hová jár, mind modern legyen. Ösmerje a zónatarifából

hogy mindkét párt Kossuth Ferenczet szólitsa föl az egyesülés keresztülvitelére. Szinay Gyula orsz. képviselő a ki ez értekezleten jelen volt, ismertette az országyülési pártkör kettészakadásának történetét s üdvözölte a konferenciát mai határozatára, a melynek biztos sikerét előre láthatja. A pártgyülés erre Szinaynak egyértelmüen bizalmat szavazott.

— **Belföldi hirek.** *(A kiállitási napilap.)* A millenniumi kiállitás alkalmából „Ezredév" czimmel napilapot adnak ki, a melynek tiszta jövedelmét a kultur egyesületek javára fordítják. — *(A széki mandátum.)* Vörösss László kereskedelmi államtitkár több szabadelvüpárti képviselő kiséretében Székre utazott, a hol megtartotta programmbeszédét. Megválasztatása egészen bizonyos. — *(A czeglédi mandátum.)* A czeglédi függetlenségi és 48-as párt nagyrésze már elállott Kossuth Ferencz jelölésétől és a kétszáz tagu pártbizottság B. Molnár Sándort kiáltotta ki jelöltnek. A választás e hó 18-ára van kitüzve. — *(Vármegyei tisztviselők értekezlete.)* A vármegyei tisztviselők e hó 24-én országos értekezletet tartanak Budapesten, Pestvármegye közgyülési termében. Az értekezlet tárgyai lesznek: Egy állandó országos bizottság alakitása, hogy a vármegyei tisztviselők érdekeit megvédje; a legégetőbb sérelmek megbeszélése és az azok orvoslására alkalmas lépések megtétele. — *(Csáky gróf választói között.)* Csáky Albin grófot, a volt vallás- és közoktatásügyi minisztert a szombatot és vasárnapot a breznóbányai választókerületben töltötte, a hol beszámolót tartott.

— **Külföldi hirek.** (*Királyunk Németországban.)* Ferencz József vasárnap elutazott Stettinbe, hová Albert szász királylyal tegnap érkezett meg. Az állomáson Vilmos császár szivélyesen üdvözölte. — Mikor királyunk a kocsiba lépett riadó éljenzés tört ki az óriási tömegben sorfalat képezők köréből. — *(Az uj osztrák minisztérium.)* Badeni gróf gácsországi helytartó e hét második felében Bécsbe érkezik s a királynál Stettinből való megérkezése után hihallgatásra jelentkezik. A gróf ekkor már abban a helyzetben lesz, hogy az uj minisztérium megalakitása tekintetében ő felsége elé végleges javaslatot terjeszszen.

László főherczeg halála.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, szeptember 10.

A részvét, mely minden részről nyilvánul, soha sem nyilatkozott meg még, hasonló alkalmakkor ily impozáns formában, mint most mikor a legmagyarabb királyi herczeg magyar sarjadéka fekszik kiteritve a ravatalon. Ezerszámra érkeznek Alcsuthra és Budapestre a gyászoló családhoz a részvéttáviratok, öt nagy iv van már tele azoknak a neveivel, akik oly módon óhajtották kifejezni mélyen erzett részvétüket s a ravatalra minden oldalról érkeznek a szebbnél-szebb koszoruk, melyek a legfényesebben dokumentálják a magyar nemzet és a külföld őszinte ragaszkodását, és részvétét az egyetlen magyar főherczegi család iránt.

A ravatal.

A Vörös Kereszt-Egyesület budai *Erzsébet* kórházának kápolnájában már fölállitották volt László főherczeg ravatalát, amikor Klotild főherczegasszonynak táviratban kifejezett óhajára, az elhunytat fölvitték a várbeli palotába. A palota első fogadó-termében egész éjjel dolgoztak az uj ravatal felállitásán, amely reggel nyolcz órára lett készen, amikor is báró *Vecsey* főudvarmester átvette. A ravatal a főbejárattal szemközt áll. Másfél méter magasságu és lépcsőzetesen emelkedik. Fekete barsony alapon áttört ezüst diszités, egyszerü de izléses elrendezéssel. A koporsó alpakkából van, egészen egyszerü, csak a fedél közepén van hét törrel átdöfött szív. Fejtől a keresztre feszitett Üdvözitő az olajág as angyallal; lábtól pedig a IV-ik hadtest óriás koszoruja, a szalagján következő felirással:

„*Lieutenant Erzherczog Ladislaus Das trauernde IV-te Corps.*"

Ezen kivül csak még három koszoru van a ravatalon, ezekkel a feliráosokkal:

„*A magyar királyi honvédség nagyon tisztelt és szeretett főparancsnoka fiának — László főherczegnek.*"

„*László főherczegnek — Jókai Mór*".

„*A szeretett királyi herczegnek — A budapesti keleti pályaudvar.*"

A ravatal mellett diszruhás testőrök állanak őrséget és négy apáca imádkozik a koporsó négy sarkánál

Tegnap délután öt óra tájban *Himmel* alezredes táviratot kapott Alcsuthról amelyben tudatták vele, hogy *Klotild* főherczegasszony egy udvarhölgyével este a fővárosba érkezik.

Erre a hirre a palotában megtettek minden intézkedést, hogy a főherczegasszonyt fogadhassák, aki este a bicskei vonattal meg is érkezett.

Amikor belépett a ravatalos szobába, kitört belőle a fájdalom és hangosan zokogva sietett a koporsóhoz.

— *Fiam, édes jó fiam!* siránkozott egyre; azután letérdelt a ravatal elé és fenhangon imádkozni kezdett.

Szavát azonban el-elfojtotta zokogása és imaközben is ismételgette:

Fiam, édes jó fiam !...

Azután gondos anyai kézzel rendezgetni kezdte a koszorukat, megigazgatta a szalagokat és gyöngéden, szerettel simitgatta a koporsóra boritott csipketakarót, mintha csak aludnék, szunnyadoznék alatta az ő kedves, derék fiacskája...

A temetés.

Mint velünk Budapestről közlik, a temetés az eddigi megállapodások szerint a következő rendben folyik le.:

A beszentelés *szerdán délután négy órakor lesz.*

A beszentelésre és temetésre vonatkozó czeremoniókat már megállapitatta *Loebenstein* lovag kormánytanácsos czeremóniamester és a megállapitott sorendjét a czeremóniáknak összeirva egy kövön nyomott füzetben kiadta az érdekelteknek. E füzet czime: *Ceremoniel für die Exponirung und Bestattung des Leichnams Snr k. u. k. Hoheit des durchlauchtigsten Herrn Erzherzogs Ladislaus.*

A füzetben a legapróbb részletekig ki van dolgozva a szertartás minden részletére vonatkozó intézkedés.

E szerint a beszentelésnél a Zsigmondkápolnában, a melynek padjait kihordták kettőnek kivételével, a következők kapnak meghivást:

1. Az udvar. 2. Az udvari szolgálat. 3. A miniszterek. 4. A valóságos belső titkos tanácsosok. 5. Az ország zaszlósai. 6. A két ház elnöke. 7. A cs. és kir. kamarások és asztalnokok. 8. A tábornokok, törzs- és főtisztek. 9. A székfőváros első tisztviselői.

---

kezdve a társadalmi illemet a legapróbb részletekig. Végre:

Nehogy jó magyarsággal beszéljen. Az nem „*kedves*", nem „*chick*", nem „*fess*", nem „*schneidig*"! A leányok botrányosan rosszul, az urfiak botrányosabban rosszul beszéljenek. Egy adag.

Szókimondást vegyitsenek a társalgásba, a durvább kifejezések néha nagyon találók.

Azután a tellépésük mindég:

Egyformán férfias legyen, nőké és a férfiaké egyaránt. Az ilyen katonás Juczik elragadóan „*schneidig*"-ok. Ha pedig ezenkivül nem törődöl:

A közvetlen érzésekkel, s a szenti montális jeleneteket öngunyba, a szerelmet szerelmeskedésbe fojtod, s ha még ráadásul:

Vannak ötleteid is, melyeket tél-tul elhelyezel: utána csinálhatod az egész titkos vegyületet, mert ime ez a Herczeg-kötetek vegyi elemzése...

Hanem épen abban van Herczeg Ferencz ereje, a hogy ő ezeket a régi elemeket vegyiti.

Ujnak látszik az első pillanatban minden. S ő meg csak erre törekszik. A második pillanattal mit törődjék?

Meghozott neki az első pillanat mindent: hirt, dicsőséget, tizezeres kiadást . . .

Meg kell adnunk, ez az első pillanat igen kedves. Mint egy szines kaleidoskop, ugy változik minden lapja, más szineket nyer, más fényt ölt, más a hangulata, az ötlete más.

Egybefüzött tárczákból áll e könyv, de igy, ép igy — *érdekes.*

Minden műfaj jogosult, csak egy nem, az unalmas, — mondotta a világ egyik legszellemesebb embere, *Voltaire.* — Talán előre látta azt a sajátos műfajt, melyet Herczeg uj könyve képvisel, megirta előre a védőbeszédjét?

Mi azonban megkisértjük Herczeg Ferencz könyvét nem a fürdőző közönség szemével mérni. Herczeg Ferencz tehetségének őszinte barátai — mi egyike vagyunk azoknak — csak akkor használnak igaz mértéket vele szemben, ha nem a pillanatnyi hatást tartják szem előtt. A pillanat elröppen, s a népszerüség kaczér. Ki tudja, ki volt Bulyovszky Gyula, az egykor ünnepelt iró? Erre a sorsra jut Herczeg is, ha meg nem becsüli a sorstól kapott tehetségét.

Mert a Gyurkovics-fiuk nagyon rosszul kombinált könyv. Ne kaczagjanak tisztelt modernek, hölgyek és urak, lenézvén azokat a szerény esztetikai paragrafusokat, kigunyolván a tudós, hosszufürtü és pápaszemes tanárokat, alkotván *mulattató,* de a paragrafusoknak *meg nem felelő* remekeket! Ezek a paragrafusok csunya bosszut tudnak állani. Teszem olyat, hogy az önök mulattató könyve egy kis idő multán *dohos* lesz. Elavul, mert csak a napnak készült. — Sajnos; — önök nem a ragyogó napnak, hanem a homályba vesző, rohanvást eltünt napoknak dolgoznak, melyekből hetek, hónapok, évek lesznek és egyszer csak azon veszik észre magukat, hogy a jourokon másról beszélnek, a szinházban már nem kaczagnak az ötleteiken és a könyv-czimeik rémséges orrfintorgatást keltenek.

Tehát engedjék meg, hogy elővegyem az én paragrafusomat, mely, szinte hihetetlen, de örök ifju. *Pál és Virginia, Grandet Eugénia,* sőt *A jegyesek* és csodák csodája, *Manon Lescaut* . . . . ösmerik ugy-e ezeket a neveket? . . . nagyon régi regények ugyan, de mindnyájan, első sorban, a kompozicziójuknak köszönhetik, hogy önök szivesek tudomást venni róluk Ah, ez a szó: *kompozicziő* nagyon kemény dió! Olyan jól esik kijátszani. Napról-napra odavetni egy tárczanyit a regényből, uj és a szerző előtt is ösmeretlen fordulattal. Egy napon aztán észreveszik, hogy a hős czélt ért, megkapta a leányt vagy váratlanul képviselő lesz. Tehát *FINIS.*

Az olvasó mulatott is rajta. De hát a

10. A székfőváros küldöttsége. 11. Esetleg más küldöttségek.

A szük helyre való tekintettel a tisztikar, a mely számra nézve igen nagy, a királyi palota udvarán fog csak helyet kapni.

A temetés *apróbb* részleteit még csak ezután beszélik majd meg egy értekezleten, amelyben részt vesznek: *Loebenstein* ceremóniamester, báró *Vécsey* József főherczeg főudvarmestere, herczeg *Lobkovitz* hadtestparancsnok és a főkapitányság részéről *Gyalokay* Lajos rendőrtanácsos.

A temetési szertartás mint már említők, *a főherczegi család kivánsága szerint, nagyon egyszerü lesz.* A gyász istentisztelet *Vaszary* kadinális herczegprimás tartja meg nagy segédlettel.

A szertartás végeztével a koporsót tizenkét magyar testőr a vállára emeli és megindul a menet a kriptába. A kripta ajtajánál testőrök és fáklyások fognak sorfalat állani. Elül meg a herczegprimás segédletével, utána a koporsó s utána a gyászoló család.

A részvét.

A fővárosban és a vidéken impozáns módon nyilvánul Magyarország részvete. Jellemző körülmény, hogy a haláleset óta a mai napon jött meg *az ötezredik részvéttávirat a budai palotába.* Ebbe a számba természetesen nincsenek számitva a fejedelmi udvaroktól jött táviratok is. A legnagyobb számot a vidéki törvényhatóságok, városok községek, hivatalos testületek táviratai teszik ki.

A palota lépcsőházában jobbra, az oszlopok között egy kis asztal áll. Rajta toll, tinta és irópapiros. Ezt az asztalkát a cselédség *részvét asztal*-nak nevezte el, mert ezen irják alá a nevüket azok akik kondolealni jönnek.

Öt nagy iv van már tele nevekkel. Tegnapig háromszáznál többen irták alá magukat.

Minden állásu, rangu és rendü ember neve a leghihetetlenebb egyvelegben van itten. Például az egyik iv fején erős, markáns vonásokkal *Windischgrätz* herczeg, a hadsereg felügyelőjének neve van, mindjárt utánna *Vastagh* György, a jeles festő neve jön. Az egyik iv közepén nagy betükkel van aláirva báró *Fejérváry* Géza a honvédelmi miniszter, utána a *török főkonzul* következik.

Az utolsó ivet *Wekerle* aláirása nyitja meg.

Apróságok a főherczeg életéből.

Kis-Jenő, ez a kis aradmegyei község most szomoru nevezetességre tett szert. Itt kapta László királyi herczeg azt a sebet, mely halálát okozta.

Klotild herczegasszony már régóta bizonyos ellenszenvvel viseltetett e hely iránt, mert mindig valamely balsejtelem lepte meg, ha valamely szeretettjét Kis Jenőn tudta. *Ő maga 21 év óta nem volt Kis-Jenőn*, mert mindig attól tartott, hogy ott valami baj éri.

Ha férje vagy valamelyik fia lement Kis-Jenőre, mindig nagy óvatosságra intette. Igy tett legutóbb László főherczeggel is, midőn az ma egy hete elhagyta Alcsuthot. *Libits* uradalmi igazgatónak szigoruan a lelkére kötötte, hogy nagyon vigyázzon a fiára.

Valahányszor valamelyik fiatal főherceg Kis-Jenőn vadászgatott, a fenséges család egy régi hü emberének, *Petzrik* Antal főerdésznek gondozására lett bizva, a ki minden balesetért felelős volt.

A derék főerdész egy pillanatra sem tágitott a főherczegek oldala mellől, mihelyt észrevette, hogy a főherczegek olyasvalamit tesznek, a mi könnyen balesetet idézhet elő. Sokszor egész szigoru határozottsággal kérte a herczegeket óvatosságra s azok mindig szivesen hajtottak a jóakaró *vigyázó* szavára.

Általánosan elterjedt hit, hogy ha *Petzrik* Antal ott lett volna a vadászaton, nem esik meg a szerencsétlenség, mert az öreg erdész felelősége tudatában nem engedte volna meg azt a magában véve is merész dolgot, hogy egy megsebbzett vadmacskát a főherczeg puskaagygyal üssön le.

A főherczegi család e hü embere, kit *József* királyi herczeg annyira szeret, hogy saját költségén Wörishofenbe küldötte csuzos baja kigyógyitására, a szerencsétlen véletlen folytán épp akkor nem lehetett a főherczeg oldalán, mikor óvó szava talán életét menthette volna meg az ifju herczegnek.

A kisérő urak természetesen mit sem tudtak az öreg Petzrik e jogáról, de meg szemük elől is vesztették a vadászat hevétől elkapott herczeget, ki a legsürübb bozóton tört át, hogy prédáját el ne szalaszsza.

Jókai — Lászlóról.

Jókai Mór a *Nemzet*ben a következő nekrológot közli:

Ez az a fájdalom, a minek számára nincsen vigasztaló szó. Fájdalom, a mely annál nagyobb lesz, mentül többfelé osztják, annál nehezebb, mentül többen viselik. A részvét sokszorozza a veszteség érzését.

Veletek sirok. Mondja a király a szenvedő apának.

Veletek sirunk. Mondja a nemzet mind a kettőnek.

Hát mindenkinek meg kell-e halni, a ki a magyart szereti? — A lomha békeidő rabolja-e el jövendőnk legjobb hőseit? Nincs már szükség vezérfényekre, kik elül világitsanak a hazaszeretet utján? Ki pőröl Istennel? Ki áll vitába a végzettel szemben? Porok vagyunk, meg kell hajolnunk az égiek előtt. És van hitünk, a mi az éghez csatol!

Vigasztalásunk, hogy a kedves gyermek, aki áldozatul esett, a nemzeti szentek sorában foglal helyet. Ugy halt meg, hogy nem hagyott maga után mást, mint erényeinek emlékét. — De mikor ez az emlék az, ami legjobban sajog!

Aki tudja azt, mennyire egymáshoz volt forrva az egész József herczegi család a kölcsönös szeretetben: milyen örök és változatlan volt a szülők és gyermekek és a testvérek közötti rajongó együttérzés, mindenkinek egész szivjutott mindenkitől: az lesz képes felfogni azt az ürt, amit e kedves, e bálványozott gyermek eltünése támaszt.

De hiszen nem tünt ő el itt van ő — szétosztva többi testvérei között: ott is marad; ott feltalálható.

* * *

Évek előtt, amidőn József főherczeg vendégszeretö házánál voltam, a két, még akkor gyermek főherczeg, ottjártom emlékeül egy ajándékkal lepett meg. Ez egy saját kezük faragta sétabot volt: Markolatul derék bunkóval ellátva. „Ez nagyon jó lesz nekem mankónak", mondám, átvéve a kedves emléket. Minek magának a mankó? mondá a kis László, amikor magának szárnyas lova van." Most már neki van szárnyas lova: nekem maradt a mankó.

. . . . . .

Az ég halmozza mindazokat a jókat, a mikkel a sors adósa maradt a kioltott fiatal léleknek, azokra, akik e lelket bizony örökölték.

1895. szeptember 7.

Jókai Mór.

---

részek összhangjával mi lett? Hol maradt a biztos czélra való törés? Tudtuk, hogy a tisztelt Milán ur képviselőségre törekszik, s hogy udvarlása mind csak erre való? Nem tudtuk, de annál meglepőbb. A meglepő a ke lőleg elő nem készitett, azonban az esztétikai kacsok szerint hazug, a mi pedig alagjában nem erős — el fog tünni . . . . . Halottszagot érzek, hasztalan kaczagok a jó ötleten, s ez a rut hallottszag torkomba fojtja a kaczagást.

Ám lehet, hogy az eszthétikai kacs hazudik, s hogy a *világosságra*, a *helyes beosztásra*, a *fokozatos fejlesztésre* nincs is szükség . . .

Ekkor megszólal az *Ethika*. Ez is egy régi és elkényszeredett tudomány. Iszonyuan tudákos és unalmas, mint egy vén Sybilla. Ismét jósol. Azt mondja, hogy ha egy társadalom ifjuságának a *Gyurkovics-fiuk* a typusai, az a társadalom erkölcsileg elromlott, aláhanyatló és degeneráczióra hajló. Össze csapta a kezét és jajgat: „Nehéz szatirát nem irni!.. , Juvenalis ilyen képeket fest a czaezarismusba sülyedt Rómáról. Ifjuság, mely ilyen léha, ilyen uton jut karrier-hez, — ah, kétségbeejtő! Hát ma már Hetvicznének tett ilyen üresen gavalléros szolgálat elégséges lenne nagy Magyarországon arra, hogy valakit megválasztassanak képviselőnek?.... Ez ötletnek, szomoru pédának lehangoló! Ezt a példát kövesse az ifjuság? Ilyenek a mai aranyifjak?

Hagyjuk az Ethikát keseregni és forduljunk a Grammatikához, mely szintén kifogásokkal áll elő, mondván: Az irónak nem szabad *mint mondani szokás* fordulattal rosz magyarságot, német észjárást alkalmazni, mert a fordulat elmarad és az olvasó nyelvére szedi a helytelen formát. Az iró tartsa szent tiszteletben hangszerét, mint a czigány a hegedüjét. Az ő hangszere a nyelv örizze meg azt tisztán, épen. A mikor ilyet olvasunk: *Jutkával az egész idő alatt nem láthatták egymást*... beosztották, mint tényleges hadnagyot... ki olykor szokta alkalmazni, ha tarok közben... *szivében egy ötlet fogamzott meg*... mire felpillantott megint... én vele szemben kidobhatlan vagyok... De minek folytassam tovább? S a Gramatika busan távozik...

Eh, mit?!

Csak nem fogunk hitelt adni ezeknek a vén sörényes professzoroknak? A kiadó hajlong, a közönség tapsol, a jó barátok körülözönlenek, — de mit szól vajjon a lelkiismeret?

Eh, lelkismeret? Hát van ilyen?

— A Herczeg könyve megmondja.

Dr. Lázár Béla.

Irodalom — Művészet.

* **A Petőfi-Társaság megnyitó ülése.** A Petőfi-Társaság hosszu három hónapi szünet után tegnap délelőtt ült össze az Akadémia kistermében. A séptemberi kánikulának kell elvonulni, hogy a rendes elite publikum, — mely tömeges részvételével minden alkalommal zavarba hozza a szertartásos teremőröket, — most távol maradt és a legifjabb gimnáziumi nemzedék töltötte meg a plüskarfás padokat. Az első felolvasó *Ferenczy* József rendestag volt, ki unalmas és legkevésbé sem korszerü visszaemlékezéseivel csak arra adott időt, hogy a zsufolásig tömött padokban az egymás mellé kerülők megismerkedhessenek egymással. A második felolvasó *Endrődi* Sandor volt ki néhány apróbb lirai költeményét mutatta be nagy tetszés mellett. Az egyik költeményben — és ez volt a legmegkapóbb, — a gróf *Teleki* Sándor elhanyagolt sirja felett tünődik a hirnév és hála semmiségéről. Az utolsó felolvasó *Prém* József volt. A felolvasásokat követő zárt ülésen *Szana* Tamás titkár bejelentette hogy a *Magyar lira történetére* (*1825-től a legujabb korig*) kitüzött pályázatra *egyetlen* pályamü sem érkezett be.

NAPI HIREK.

Vén emberek nyara.

Debreczen, szeptember 10.

A hivatalos ősz ugyan csak szeptember 21-én lép életbe, de általánosan Kisasszony-napjától számitják azoknak a bizonyos őszi szeleknek és őszi poémáknak beköszöntő idejét. És tényleg ugy is van.

Ma éjjel hüvös, ősziesen rideg hangulatokat szült az éjszakai aszfalt, és a serdülő jogászok, — a kiket, ha jól emlékszünk, épen tegnap figyelmeztetett akadémiai igazgatójuk nemes kötelességeikre és a főiskolai törvények szigoruan való betartására — midőn éjfél felé hazafelé vonultak, bizonyára borzongva huzták szorosabbra felöltőiket és poétai lelkületüket bizonyosan átjárta a közeledő ősz sárguló, fakó hangulata...

— Ó, az ősz, mi szép! — sóhajtott egynémelyikük az éjszaka hüvös levegőjében — és ma reggel megkaptuk az első őszi versezetet.

A versezet igen rossz és nem nélkülözi az ifjuság derüs zománczát, mely kicsillan a döczögő páros rimek közül, mindazonáltal nem közöljük.

Igen, nem közöljük. Az ősz nagyon szép a maga mivoltában. — Fáradt és rezignált hangulataival, tompuló, bágyadt reggeleivel: igen szép. És jóleső melegség tölti el az embereket, midőn látják a korzó hulló sárga leveleit, — de végre is gondoljunk azokra is, a kik szomoruasággal és kétségbeeséssel látják a közeledő hideg novemberi esték rémeit. Gondoljunk azokra, a kik bizonyos lemondó mosolylyal haladnak el a zálogintézetek magas ajtajai előtt és borzongva gyürik fel nyáriasan vékony kabátjaik gallérját, s heverő überczihereikre gondolnak, a melyeket az első meleg napsugár tovaragadott a zálogház szerető karjaiba és ki tudja, mikor kerülnek ismét vissza jogos tulajdonosaikhoz. Megszaporodnak a szabókontók, megnyilik a Kossuth-utczai muzsatemplom, jönnek a kedélyes, barátságos zsurok és mi, az ország legritkább hajzatu családapái egy reggelen arra ébredünk, hogy havi fizetésünk voltaképen elenyésző csekélység felmerülő szükségleteinkhez képest s adósságaink kezdenek rohamos mértékben emelkedni. Elképedünk és megadóan hallgatunk: ez a sorsunk...

Különben, egyelőre nem irunk őszi, szeptemberi hangulatokban. *Rezeda.*

A polgármester jubileuma.

A rendező bizottság már ma kibocsátja fölhivását Debreczen közönségéhez, adakozásra szólitván fel: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester jubileuma napján a polgárság részéről adandó emléktárgy költségeire. A fölhivás igy hangzik:

„Folyó évi október hó 7-én lesz 20 éve, a midőn Debreczen sz. kir. város polgármestere Simonffy Imre kir. tanácsos ur első izben e városnak polgármesterévé választatott, s azóta e tisztet a polgárság osztatlan bizalma folytán közbecsülés, közszeretet közepett megszakitás nélkül viseli. Husz év egy város életénél alig jő számitásba; de husz évig egy város polgármesterének, egy város első tisztviselőjének lenni: oly nagy ritkaság, mely esemény számba megy s ünneplésre méltó annyival inkább, ha azt valaki köztisztelet s becsültetésben éri meg. — Ragadjuk meg ezt az igazán ritka alkalmat azon férfiu megünneplésére, a kinek 20 éves polgármestersége alatt, közgazdasági, közmüvelődési, ipari, kereskedelmi, népnevelési, közegészségügyi, filantropiai tekintetben a város annyit fejlődött; ragadjuk meg ezt az alkalmat páratlan szeretetünk, őszinte ragaszkodásunk, osztatlan közbecsülésünk kifejezésére. Ünnepeljük meg őt ez alkalomból ugy, hogy ez az ünnepély méltó legyen nem csak ő hozzá, de az ünnepélyt rendező nagy közönséghez is. Az ünnepélyt rendező nagy bizottság politikai pártokra, felekezetekre stb. való tekintet nélkül már megalakult a társadalmi összes tényezők felölelése mellett. E bizottság az ünnepély programmjába egy diszes, értékes emléktárgynak mint az összes polgárság ajándékának beszerzését s üdvözlő beszéd melletti átadását is felvette: felkérjük tehát e város t. közönségét, hogy tetszés szerinti összegnek felajánlása által tegye lehetővé, miszerint ezen, a nagy közönség részéről adandó diszes, értékes emléktárgy méltó legyen nemcsak az ünnepelthez, de méltó legyen egyszersmind az ünnepélyt rendező polgársághoz is.“

A rendező bizotttság tagjai ezek:

Paky Gyula, Körner Adolf, Roncsik Lajos, Komáromy Antal, Igyár tó Sándor, Széll Farkas, Karap Mór, Somogyi Pál, Géressy Kálmán, Boczkó Sámuel, Antalovics Gyula, Kósa Zsigmond, Rásó Gyula, Weszprény Zoltán, Belogh Ferencz, Csiky Lajos, Dóczy Imre, Fazekas Sándor, dr. Bayer Ferencz, Dávid Mihály, Pápay János, Tarkányi Péter, Csatth Zsigmond, Ericz Ernő, dr. Wolafka Nándor, Nagy Károly, Lengyel Imre, dr. Orbán József, Serly Ede, B. Nagy János, Pongó Lajos, Kertész János, Nemes Kálmán, dr. Kola János, dr. Nagy Zsigmond, dr. Bakonyi Samu, Márton Imre, Könyves Tóth Kálmán, dr. Fráter Imre, M. Kiss István, Kiss Bálint, L. Nagy Bálint, Koncz Elek, Reichmann Armin, Jobbágy János, Jóna Dániel, dr. Popper Alajos, Joó István, Orosz László, Miskolczy Jenő, Zoltai Lajos, ifj. Gily Ede, Than Gyula, Polczner Árpád, dr. Bartha Béla, Ballay Béla, Szombathy János, Horváth István, Korniss Ferencz, Sesztina Lajos, Zádor Lajos, Szabó Kálmán, Csanak József, Szunyogh Sándor, Kovács Lajos, dr. Magos György, Stahl Géza, dr. Kenézy Gyula, Nagy Ferencz, Holländer Gyula, Kövy Lajos, Handtel Vilmos, Ormódy Lajos, Butykay Menyhért, Leszkay Ferencz, Kuczik Gábor, Szentessy János, Szücs Mihály, Szepessy Antal. Varga Lajos, Komlóssy Arthur, Dienes Barna, dr. Király Ferencz, Kiss Albert, Krasznay Ferencz, Eötvös K. Lajos, Rigó Ferencz, Harmath Gergely, Cserna Vincze, Dobieczky Sándor, Mayer Emil, Kernhofer József, dr. Balkányi Miklós, Komlóssy Dezső, Jámbor Ferencz, Váczy János, K. Tóth Antal, Materny Lajos, Vinnay Géza, Latinovics Mihály, Pruzsinszky Károly, Török Gábor.

— **Debreczen város részvéte.** Az egész ország általánosan osztozik a *József* főherczegesz ért váratlan csapás gyászában. Nem maradhat hátra a legnagyobb magyar város sem s hozzá méltóan impozánsan vesz részt a közös gyászban. *Simonffy* Imre királyi tanácsos polgármester, ki jelenleg Budapesten időzik gyönyörü koszorut rendelt az oly szerencsétlen véget ért fiatal főherczeg koporsójára. A koszoru egy méternyi magasságu és müvésziesen van pálmalevelekből és babérgalyakból összefonva. Debreczen város impozáns koszoruja néhány napon át ki volt állitva egy szervita-téri üzlet kirakatában, mikor is sok nézője akadt a pompás koszorunak, melynek világoskék — czitromsárga szélés aranyrojtos egyik szalagján ez a felirás olvasható: *Debreczen szabad királyi város közönsége mély és őszinte részvéte jeléül.* A koszoru másik szalagján pedig: *László császári és királyi ő felségének.* Simonffy polgármester a koszorut Tegnap délelőtt rendeltetési helyére juttatta.

E helyen közöljük Debreczen város részvétiratát, melyet a szombaton tartott teljes tanácsülésén határoztak felküldeni. A felirat teljes terjedelmében igy hangárk:

Császári és királyi József főherczeg ő fenségéhez. Mindnyájunk szivében a legmélyebb és legigazabb fájdalom szólalt meg, midőn a távirat László főherczeg ő fenségének, a daliás leventének, a magyar nemzet büszkeségének, császári és királyi Fenséged hazafias szellemü, s nekünk magyaroknak nagyreményü kedves fijának tragikus halála hirét adta tudtul.

Szeretetünk egész melegével fordul részt vevő lelkünk Fenséged és Fenséged családja felé, kik holt gyönyörüsége ravatalán keseregnek.

Fogadja Fenséged *Debreczen* város közönségének igaz részvétét, s ha vigasztalásról szólhatni, találjon Fenséged vigaszt azon tudatban, hogy könnyeik közzé nemcsak Debreczen város közönségének, de az egész magyar nemzetnek részvét könnye vegyül. Debreczen szabad királyi város tanácsának 1895. évi szeptember 7-én tartott teljes tanácsüléséből Polgármester helyett: *Vértessy* István, főjegyző.

Hajduvármegye törvényhatóság szintén gyönyörü koszoruval rótta le kegyelete adóját *József* főherczeg elhunyt gyermeke iránt.

— **Válasz.** *Bartha* Bélától, az *Őrálló* felelős szerkesztőjétől felkérettünk a következő sorok közlésére:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Balogh Ferencz theológiai akadémiai tanár ur becses lapja szombati számában keményy támadásban s leczkéztetésben részesiti az *Őrállót* a. l.-nek, Mitrovics *Dolgozatait* ismertető cikkeért. A kimeritő választ az *Őrállóban* adom meg, de legyen szabad a támadást magában foglaló közleményben is a következőket kijelentenem:

1.) Téves Balogh ur azon állitása, hogy az *Őrálló* Mitrovics mellett akart azzal a czikkel korteskedni. Az a czikk Mitrovicsról, a theológiai tudósról s az irodalmi férfiuról, különösen pedig annak *beküldött dolgozatairól* szólt. Engedje meg Balogh Ferencz nekünk azt a meggyőződést, hogy e téren Mitrovicsot kitünőnek tartunk. Korteskedés nem volt benne, mert Mitrovics érdemei mellett egyetlen szóval sem kisebbitettük ellenjelöltje érdemeit, egyéniségét.

2. Nem áll az: hogy én, alulirott nem szeretem Debreczent. Akkor nem jöttem volna ide. Igenis, *szeretem e főiskolát egész szivemből, egész lelkemből;* megmutattam a multban, midőn mindig ápoltam vele az összeköttetést és isten kegyelméből meg akarom mutatni a jövőben. De szeretem a magyar protestantizmus minden jóra való tanintézetét, mert én a nagy egész közös érdekeit tekintem. Egyik a másikat nem zárja ki.

3. Az *Őrálló* a nyilvánosság organuma; bárhol s bármennyi idő óta jelenjék meg, hozzászólhat a közélet jelenségeihez, sőt kötelessége tárgyilagosan hozzászólnia. Opportunus tekintetek nem vezethetik, csak a hite szerinti igazság.

4. Azt irja Balogh ur, hogy a lapot az utczán osztogatták s ő is igy kapta. Erről tudomásom nem volt. Annyi tény, hogy az *Őrálló* Debreczenben uj lap s ha existálni akar annyi meglevő lap közt terjeszteni kell. Ezzel megbiztam egy abhoz értő egyént, ő intézte az egészet ugy, amint Debreczenben s az egész világon szokták. Akár lett volna az *Őrállóban* az a czikk, akár nem, a terjesztés az illető belátása szerint éppugy történt volna. E tényben sem volt a korteskedésnek, vagy a Balogh ur iránti tiszteletlenségnek legkissebb szándéka sem.

5. A tanulatlanság, tapintatlanság, együgyü gondolkodás és önérdekhajhászó trom-

bitásság vádjait, melyekkel Balog ur cikke részint közvetlevül, részben közvetve az *Őrállót* s igy szerkesztőjét is illeti, legyen szabad egészen figyelmen hagyni. Én tudom, hogy Balogh Ferencz ur kiváló tudós, tiszta jellem, de magamról is tudok annyit, hogy isten adta képességeimet, legyenek azok szerények, mindenkor kitartó szorgalommal törekedtem kimüvelni, tanügyünknek és igy közvetvo hazánknak amit elértem, egyházamnak is szenteltem. Önző czélok annyira nem vezettek soha, hogy a közérdeket saját kárommal is szolgáltam. E tekintetben lelkiismeretem, öntudatom a legfőbb biró.

Egyébként ugy Balogh Ferencz ur, mint tekint. Szerkesztő ur iránt kiváló tisztelettel vagyok és voltam.

Debreczen, 1895. szeptember 10.

Dr. *Bartha Béla*,
az *Őrálló* felelős szerkesztője.

— **Főispáni ebéd.** Gróf Dégenfeld József főispán, egyházmegyei gondnok az alsó-szaboics-hajduvidéki egyházmegye kozgyülésének összes tagjait ma délután ½2 órára ebédre hivta meg a Bika száloda czukrászda termébe.

— **Uj szerkesztő.** A „*Debreczeni Hirlap*“ szerkesztését tegnap ifj. *Gily* Ede jó nevü hirlapiró vette át, aki eddig aradi és székesfehérvári lapoknál dolgozott.

— **Vak tüzilárma.** Ma délelőtt tizenegy óra tájban tüzilárma riasztotta fel a csapó utczai tüzoltólaktanya őrségét. A vasuti indóház irányában jelezték a tüzet. A kivonuló tüzoltók kedvetlenül tértek vissza egy negyedóra mulva, s boszusan mormogtak, hogy ez alkalommal nem térhetnek vissza összeperzselt bajuszszal és testtel. A tüzilárma onnan keletkezet hogy a mezei kerülő felgyujtott elpusztisztás czéljából egy szemétdombot és az égetést nem jelentette be. A gondatlan mezei őrt megbüntetik.

— **Virilisták névsora.** Hajduvármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak 1896 névzegyzéket holnap állitja össze az igazgató választmány.

— **Millenniumi vivóverseny Debreczenben.** Mint bennünket értesitenek *Benedek* Sándor helybeli vivómester a millenniumi ünnepségek alkalmával *Debreczenben* vivóversenyt szándékozik rendezni. A közelebbi részleteket most dolgozzák ki.

— **A Debreczeni Vadász-Társulat közgyülése.** Mint bennünket értesitenek a *Debreczeni Vadász-Társulat* augusztus 15-én délelőtt a Városházán *Lovassy* Károly szobájában *rendkivüli* közgyülést tart. A gyülés tárgya az *agarászati terület* meghatározása lesz és a felmerülő folyó ügyek.

Egyházmegyei közgyülés.

— Az alsó-szabolcs-hajduvidéki egyházmegye. —

— Saját tudósitónktól. —

Debreczen, szeptember 10.

Az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev, ref. egyházmegye ma őszi közgyülését tartotta Debreczenben; a vármegye háza nagy termében. Két esemény adott különösebb fontosságot ennek a gyülésnek. A traktus érdemesálta ánosan tisztelt esperese *Szeremley* József bőszörményi lelkész esperesi tisztéről kedvezőtlen egészségi állapota miatt visszonhatatlanul *lemondott*. Az egyház megye kénytelen volt az esperesre a választást elrendelni. Az *egyházpolitikai törvények é etbeléptetésével* áll összetüggésben a masik jelentőségteljes ügy. A egyházmegye lelkészei ugyanis nincsenek *megelégedve* azzal az utasitással, melyet a prot. pü-pök miskolczi értekezletére nagy tudományu dr. *Mitrovics* Gyula pataki tanár dolgozott ki. Azt nem tartják teljesen kielégitőnek sem minden pontjában végrehajthatónak. Tehát a *konventtől* várnak és kérnek egyöntetü, az egyetemes egyház czéljainak mindenben megfelelő utasitást. Ennélfogva oda igyekeznek hatni, hogy a konvent még az uj törvények életbeléptetése előtt, szept. 27-re összehivassék és sürgősen intézkedvén pótolja a Mitrovics féle javaslat hiányait.

Ez irányban tétetett inditvány mai gyülésében mely azt el is fogadta.

A gyülés lefolyásáról tudósitónk a következőket irja:

Az espores lemondása.

Fölötte népes volt az alsó-szabolcs-hajduvidéki ref. egyház megye őszi közgyülése. A távollévő *Szeremley* József esperes helvét *Soltész* László szoboszlói lelkész, legidősb tanácsbiró foglalta el, gr. *Dégenfeld* József főispán e. m. gondnok volt a világi elnök.

Soltész László imájával nyilott meg a közgyülés; ki azután sajnálattal hozta tudomásra az esperes lemondását. A közgyülés meghajolt — bár kedvetlenül — az esperes erős elhatározása előtt, 13 évi esperességének érdemeit jegyzőkönyvében megörökitette s elrendelte a szavazást az esperes választásra. Okt. 10-én bontják fel a szavazatokat Debreczenben.

Az olajos korsó.

Az esperes jelentése olvastatott ezután az egyházlátogatásokról, melyeknek az esperes minden ekklézsiában örvendetes jelét találta a vallásos buzgóságnak, kimerithetetlen áldozatkészségnek. B.-Ujváros már hasznélvezetébe jutott a 60 ezer frtos *Tar-Haranyi* atapitványnak, melyből egy iskola épült és egy tanitói állás szereztetett; ezenkivül szegény iskolás árvák segélyeztetnek, Az alapitvány kezelési szabályzatát az egyházmegye ma állpitotta meg és a kegyes alapitók emléket megörökitett. *H.-Nánáson* Takács Lászlóné urnő 5014 frtot fizet-ti ki férje végrendelete értelmében, V. R leányiskola épitésére hagyatott több rendbeli nagy egyházi épitkezések vannak tervbe *H.-Böszörményben* munkába vették a második templom épitését. Földesen orgona és uj tanitói laká- szerevtetett, *P.-Ladányon* iskola épült, *Hadházon* a község épitett 17 ezer frton központi leányiskolát. Egyebütt szép jelei nyilvánultak a haladásnak és adakozó készségnek. Az egyházmegye nem is késett elismerését fejezni ki. Földesen a törvénytelen együttélések száma fogy. A pap és a presbiterium közbenjárására 13 vadházaspár esküdött meg, 18 pár pedig lépéseket tett, hogy törvényes házasságra lépjen.

Egyébb ügyek.

Az egyetemes lelkészi gyámintézet szabályai a küldöttség által tett észrevételekkel együtt módositásokkal elfogadtatott. Az idő-szaki tanács tagjaival megválasztották *Soltész* László, *Bakóczy* János és *Lengyel* Imre.

Inditvány a konvent összehivása iránt

A d. e. ülés vége felé került a sor a lelkészi értekezlet következő inditványára, melyet *Zsigmond* Sándor szoboszlói lelkész terjesztett elő:

„Az *egyházpolitikai reformtörvények* életbeléptetésénél az egyöntetü s következetes eljárás annyira fontos, életbevágó ugy az ev. ref. egyház egyetemére, mint az egyes egyházakra, az azokban müködő egyes lelkipásztorokra, presbiteriumokra, valamint az egyes egyháztagokra nézve. Az életbeléptetés megkönnyitése végett a főtiszteletü konvent által kinevezett bizottság közzétett s már ismeretes munkálata, melyet egyházunknak, lelkipásztorainknak ezutáni teendőit állapitja meg, *oly hiányos*, egyes utasitásai ugy czélszerüségi, mint kivihetőségi szempontból olannyira vita tárgyául szolgálhatnak, hogy e miatt egyházunkban egyöntetü eljárás nem kezdeményezhető, miután épen e miatt éppen egyes egyháztagok, azok presbiteriumai esetleg oly intézkedéseket léptetnek életbe, melyek ellentétben állanak az utasitással s lehet, hogy ellentétben fognak állani a november közepére tervezett s kitüzött konventi ülés megállapodásaival is, de a mely intézkedésekhez ezen egyházközségek presbyteriumai, miután azok a legjobb meggyőződésök s a helyi vizsonyok által is indokolt czélszerüségi szempontból léptettek életbe már saját reputatiójuk s a következetesség szempontjából is ragaszkodni fognak:

Fölkéri az egyházmegyei kösgyülésünk a *konvent igen tisztelt elnökségét*, hogy egy legkésőbb szeptember 27-én megtartandó *rendkivüli konventi ülés* összehivását eszközölje.

Indokok.

Az egyöntetü és következetes azaz okt. 1, nov. 15. egy, november 15-től esetleg más eljárás megállapitása annyira fontos, hogy annak érdekében rendkivüli konvent összehivása teljesen indokolt; a konvent összehivása s megtartásával felmerülő anyagi teher összesem hasonlitható a bekövetkezhető tájékozatlanság s fejetlenségből felmerülő erkölcsi kárhoz.

Az időrövidsége a villamosság korszakában a hozandó megállapodások közététele - hirlapirodalom és gyorsajtó mai fejletsége mellett még csak szóba sem hozható.“

A közgyülés ezt az inditványt egyhangulag elfogadta.

Táviratok.

Báró Bánffy beszámolója.

Budapest, szeptember 10. (*A Debreczeni Ellenőr* eredeti távirata.) Báró *Bánffy* Dezső, Magyarország miniszterelnöke ma, — mint már előre jeleztük, — választói kerületének székhelyére *Szilágysomlyóra* érkezett. Valóságos diadalmenet volt utja odáig. Mindenütt az állomásokon a merre a vonat elhaladt, diszbe öltözött bandériumok lepték el az állomások perronjait, a kik éljenezve fogadták Magyarország miniszterelnökét. Nagyobb küldöttségek vonultak ki a miniszterelnök elé *Alsó-Szopornál* és *Sarmaságon*. A nagy diszszel kicsinositott *sarmasági* állomáson báró Bánffy miniszterelnök hosszasabban felelt a küldöttség szónokának üdvözlő szavaira. A miniszterelnök hangsulyozta hogy *legfőbb törekvését igazi nemzeti állam megteremtése* fogja képezni. *Szilágysomlyón*, a választó kerület székhelyén óriási lelkesedéssel fogadták a miniszterelnököt. Lovas bandérium kisérte be báró Bánffyt az állomástól a városba és a hálálkodó, leirhatatlan lelkesedéstől áthatott éljenzéseknek alig akart végük szakadni. — A miniszterelnök a déli órákban mondotta el beszámolóját. A beszámoló beszédet igen nagy lelkesedéssel fogadták.

László főherczeg a ravatalon.

Budapest, szeptember 10. (A *Debreczeni Ellenőr* eredeti távirata.) László főherczeg koporsójára temérdek mennyiségben érkeznek a koszoruk. A királyi herczegek, akik részt fognak venni a temetésen, ma Budapestre érkeztek.

A barátnő.

— Sudermanntól. —

Még egyszer akartam az ó-évet önnél ünnepelni asszonyom! — Engedjen egy keveset csevegni és ne nézzen rám olyan ünnepélyesen, mert különben kénytelen leszek hasonlóan cselekedni.

Ez szylveszteri hangulat, gondolja ön? Eh mit! Mi közünk nekünk ahhoz, ha rendszerető emberek érzéseiket a kalendáriumi napok szerint szabályozzák.

Fáradt vagyok! Egész nap leveleket irtam. Minden, a mi egész évben válaszolatlanul maradt, ma elintéztetett. — Jó Isten — milyen adósságok jöttek felszinre! Milyen haszontalan lusta voltam. Mennyi jó barátnak okoztam fájdalmat hallgatásom által. De elég erről!

Az üdvözlőkről is gondoskodtam. Ön is megkapta ujév reggelén névjegyem I. I. 86 jegyzéssel a szokásos köszöntő nélkül.

Ne nevessen! Ha jól meggondolom ez az I. I. még is jelentőség teljes egy szám. Nem szabadna gunyolódni, mint a hogy én tettem.

Hisz ez a nap a szivek költözködési napja, ezen a napon változtatja a szerelem lakását. Természetesen nem mindég; soknak évekre terjedő szerződése van, sőt egész életre is, de a könnyelmüek, a pillangók — azaz, ha ujévkor pillangókról beszélni lehet — a számüzöttek vagy más egyéb lelkek, a kik hajlamból vagy szükségből uj otthont keresnek, ezeket látni ujév idején ki és beköltözni.

Miért éppen akkor? Kérdi ön.

Az uj szezon megkezdődött, uj összeköttetések, uj intrikák, ujonnan felvirágzott érzelmek lépnek szerényen a napvilágra. A karácsony még a régi időhöz tartozik — de ujévkor minden megváltozik.

A szivek lakásváltozása talán a legszomorubb minden költözködések között, a mi létezik.

Petham-ban a világfiak bibliájában egyszer a következő mondatra akadtam:

„Jó a régi szerelmet elfeledni
Mielőtt ujhoz fordulsz."

Egy meglepő igazság! Hányan elkésték a csatlakozást, mert sokáig időztek a búcsuzásnál! Oh erről a tárgyról egy egész halom novellát lehetne irni!

Sokszor megtörténik, hogy a szív a régi házban marad, de a lakását megváltoztatja. Igy aztán szerelem lesz a gyülöletből és a gyülöletből szerelem. Ez utóbbi különösen a Marlitt regényeiben. Barátság lesz ott, a hol eddig szerelem volt! Vagy egy régi közmondás szerint: „A barátság visszalép, hogy helyt adjon a szerelemnek!"

Ön a fejét rázza? Nem hisz benne. Mert mi vértezve vagyunk ellene. Mi kivételt képezünk, köztünk ugy áll a szeretet az igazhoz, mint egy kristályfal a jeges tengerben. De példákat tudnék önnek mondani sokat. Legtöbbnyire szomorukat.

A boldogságnak ugy látszik törvénye, hogy a szerelem érzéki mámorral kezdődjék és békében, csendes barátságban — ezalatt a házasságot gondolom — végződjék; az ellenkezője sincs megtiltva, de — sivatagba vezet.

Vannak azonban ábrándozók, a kik az érzéki hajlamokat csak ugy találják megengedhetőnek, ha szellemi találkozás előzte meg, de a természet meghazudtolja őket. A hol a barátság férfi és nő között szerelemmel végződik, ott vagy az egyik, vagy a másik hazugság volt. És jaj annak, a kinél nem a barátság volt!

Apropos! — emlékszik talán egy női arcképre, a mely három vagy négy évvel kiállitásunkon oly nagy feltünést keltett és a festőnek dicsőséget és bőséges megrendeléseket szerzett? — Egy gyengéd, ugyszólván sovány alak, disztelen fekete bársonyruhában — egy keskeny fájdalmas arcz, kinek homlokán a gondolatok nemessége trónolt — félig csukott ábrándos szemek, melyeknek szempillája alól kékes fény csillogott — és a száj körül a vágyódás és mosolygó fájdalom egy vonása? — — — Oh most már jól emlékszem — együtt csudáltuk a képet — ön megállott előtte, sokáig nézte és igy szóllott:

„Igy képzelem el „Vittoria Colonnát"-t".

Csodálkozva az ön éles látásán hallgattam, mert ama nő lénye valóban emlékeztetett Michel Angelo szerencsétlen barátnőjére és sorsa is, — mely egy véletlen által jött tudomásomra — egészen olyan mint a Vittoriáé. Akkor még nem volt vége — a fordulópont később következett. — —

Egy előkelő mérnök neje volt, kinek házában egykor egy egész sereg fiatal tehetséges müvész jött össze... Köztük B... ama kép későbbi festője, egy jó kedvü czimbora, könnyelmü és merész, ki kedélyének ifjuságát megőrizte tanuló éveinek küzdelmei között és kinek világfájdalmas életuntság ép oly jól illett arczához, mint a legkisebb alkalomnál is előtörő, hangos kaczaja.

Hedvig asszony felismerte a fiatal festő tehetségét annál is inkább, mivel az egész világ első rangu müvészeink közzé sorozta, — ő meg egész lelkével csüngött a nálánál pár évvel idősebb asszonyon, a kinek tanácsát mindenben kikérte.

Elhozta neki vázlait, melyeket Hedvig figyelmesen vizsgált és a formák iránti helyes érzéke egy pillanat alatt észrevette azokat a hibákat, melyek még tapogatózó kezek figyelmét elkerülték.

(Folyt. köv)

Különfélék.

\+ **Az angol királyné és a 9 es szám.** Egy uri ember, a kinek jobb dolga nem volt a nagy világot annak a kimutatásával kötelezte le örök időkre, hogy a 9-es szám mily nagy szerepet játszik az angol királyné életében. Atyja, a kenti herczeg, 9 fiu közül volt az egyik és Viktória maga a 9ik uralkodó az 1688-iki forradalom óta. Született a 19-ik század 1819-ik évében (1+8+1+9 = 19), trónra lépett 1837-ben (1+8+3+7 = 19) 19 éves korában. Férje született 1819-ben, a királynénak pedig 9 gyermeke volt; legidősebb gyermeke, ki november 9-én született, nőül vette IX. Keresztély, dán király leányát, a mikor ez 19 éves volt.

\+ **Mit ne tegyenek a lányok.**

Ne kaczérkodjanak házas emberekkel,

Ne viseljenek rikitó szinü harisnyákat.

Ne járjanak a posta Post restante osztályához.

Ne beszéljenek napjában tiz óránál tovább a ruhákról.

Ne jegyezzék el magukat évente egynél többször.

Ne töltsék el a nyarat azzal, hogy a téli időre tervezzenek.

Ne riaszák el a férfiakat tulságos irodalmi és zeneismereteikkel.

Ne beszéljenek más lányokról ugy, a mint nem szeretnék, hogy róluk beszéljenek.

\+ **A női kalap mint szalma.** *Báttaszéken* történt meg a napokban a következő mulatságos história: A szarvasmarha közt járványosan föllépett száj- és körömfájás következtében az elöljáróság a határszélre állitatott egy szürös atyafit, kinek az volt a kötelessége, hogy a községbe érkezett szekerekről a takarmányt, szénát és szalmát elkobozza és ott menten elégesse. Történt azonban, hogy a jelzett időben két hölgyvendége érkezett a jegyzőnek, kik szerencsétlenségükre a legujabb divatu *Fantázia* szalmakalapot viselték. A egészségügy őre megállittatta a hölgyek szekerét, azt átvizsgálta s konstatálta, hogy a szekéren sem széna, sem szalma nincs tehát a kocsi mehet. Alig mehettek azonban pár lépésnyire, az atyafi utánuk kiáltott s a törvény nevében a szalmakalapok átadását kérte. A hölgyek a lehető legkomolyabban protestáltak ez ellen, de a kötelességét hiven teljesitő szürös gányó nem tágitott, hanem komoly hangon követelte, hogy kérésének eleget tegyenek. A hölgyek hivatkozhattak a jegyző rokonukra, ez mitsem használt, a szalmakalapokra kimondatott a megsemmisülés itélete, s a hölgyek engedvén a gányó követelésének, levették kalapjukat s átadták az *egészség őrének*. A kalapok átadása után a legnagyobb sebességgel behajtattak a jegyzőhöz, ki a száj- és körömfájás-okozta kaland meghallgatása után egy kisbirót menesztett a szalmakalapokért. A kisbiró azonban — sajnos — már későn érkezett, mert a kalapokat a bölcs atyafi már elégette.

* **Uj messiás.** Megmondá Krisztus, hogy utána támadni fognak ál-Krisztusok és álpróféták — de azokra nem kell hallgatni. Ime Szicziliából az a hir jön, hogy ott uj Krisztus támadt, a kihez csak ugy özönlenek a parasztok. Férfiak és asszonyok önzetlenül állnak szolgálatába és saját kijelentésük szerint készek életüket is oda adni az uj Krisztusért. Mons. La Vecchia, a syracusai érsek kiátkozta az uj messiás követőit, de ezek rá sem hederitenek. Az istennek ezt az uj küldöttjét Riggio Sebastianonak hivják s kecskepásztor, a ki azt hirdnti, hogy ő uj hit megalapitására van hivatva Szicziliában. Olaszország többi részével nem törődik. Az uj hit egyetlen egy dogmából áll: „A hit nevében a földnek és az asszonynak közössége." Persze, hogy izlik a parasztságnak ez a hitágazat, de nem izlik a gazdagabbaknak, a kik földjeiket is, asszonyaikat is féltik az uj szekta hiveitől. Sebastiano hivei annyira fölszaporodtak, s annyira garázdálkodnak, hogy a kormányhoz fordultak ellenük segitségért.

* **Apró hirek.** (*Halál a babszem miatt.*) Kecskeméten egy hat éves fiucska, Kovács Pali egy babszemet lenyelt. Másnap köhögni kezdett s ekkor az édesanyja bevitte az orvosrendőri hivatalba, a hol aztán konstatálták, hogy a babszem a tüdejébe került s ott gyuladást okozott. Másnap a szegény gyermek meghalt. (*A vonat elé feküdt.*) Borzalmas módon vetett véget életének Aszódon egy leány. Neumann Zeliának hivják a szerencsétlent, aki — mint tudósitónk táviratozza — tegnap a vaspálya vágányára feküdt, ahol a tehervonat szétroncsolta.

Közgazdaság.

* **Öt koronás arany vagy — utalvány.** Mint a M—g állitólag jó forrásból értesül a pénzügyminiszteriumhoz számos jelentés érkezett a vidéki pénzügyigazgatóságoktól és a körülményről, hogy ez államjegyek s nevezetesen az ötforintosok bevonása rendkivül nagy mértékben akadályozza a forgalmat, ugy, hogy ezeknek a forgalmi pénzeknek a hiánya mindenütt igen erősen érezhető. Miután hasonló jelentések alapján az osztrák pénzügyminiszterium is figyelmessé lett arra a körülményre, a két miniszterium kölcsönös véleménycsere után alaposan tanulmányozta a kérdést és arre az elhatározásra jutott, hogy a bevont államjegyeket valamily módon okvetlenül pótolni kell. E pótlás tekintetében két tervet tárgyaltak. Az egyik az volt, hogy az aranyból vert 20 és 10 koronások formája szerint ötkoronás aranyérmeket fognak forgalomba becsátani. Ennek a tervnek nagyon erős árnyoldala azonban az a tény hogy az ötkoronás arany rendkivül kicsiny lévén, a forgalom igényeinek éppugy nem tudna megfelelni, mint a Nyugoteurópában az ötfrankos arany melyet mindenütt lehetőleg mellőznek. Ezüstből pedig azért nem akarnak készittetni ötkoronásokat, mert ez viszont ügyetlen és nehézkes nagy pénzdarab és ugycsak mellőzött volna a forgalomban. Miután az ötkoronás forgalmi pénznek nemesérczből való veretetését ily módon sok körülmény akadályozza, a miniszterium

figyelme arra a másik tervre terelődöttt át, mely szerint a bevont papirpénzek helyet öt koronás esetleg tiz koronás állam pénztári utalványokat bocsátanának forgalomba, még pedig oly mennyiségben, mint a milyent a forgalom szükséglete igénybe vesz. Ezeknek az állampénztári utalványoknak teljes érczfedezete volna, mert nem függő állami adósság gyanánt szerepelnének, hanem egyszerüen ellenértékéül a a közönség részéről egyidejüleg deponált érczpéncz-ellenértéknek. Ennek megfelelően az állampénztári utalványok aranyéztékre szólanáuak s mindenki azokat elfogadni tartoznék, mert az állami pénztárak a bemutatónak tetszése szerint az utalványokat mindenkor beváltanák aranypénzre A miniszteriumban még mindig nem történt meg a végleges döntés ebbben a tárgyban, de *Lukács* László pénzügyminiszter legutóbb erre vonatkozólag is tárgyalt *Böhm-Bawerk* osztrák pénzügyminiszterrel s a magyar miniszter a kepviselőházban előterjesztendő ekszpozéja alkalmából bizonyára erről az ügyről is meg fog emlékezni.

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósitása a „Debreceni Ellenőr“ részére

Budapest, szept. 9.

Napi jelentés.

Gabona-üzlet. Buzát ma jól kináltak, a vételkedv szintén jó volt, s az irányzat elanyhult, elkelt 40,000 mm. 2¼ krral olcsóbb árakon.

—

Eladások:

Tiszavidéki uj 200—82 mm. 6.60 frt. 300—82 mm. 6.65 frt. 700—81 mm. 6.62 frt 700—81 mm. 6.62 frt. 100—81 mm. 6,62 frt 100—81 mm. 6.57 frt. 200—80 mm. 6,60 frt. 100—81 mm. 6 60 frt 100—81 mm. 6.55 frt. 200—81 mm. 6.50 frt 100—81 mm 6.57 frt. 400—80 mm. 6.55

3 havi időre

Határidő-üzlet. Amerikából lanyhább árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is tetemes lanyhasággal indult az üzlet buzában, s igen gyenge üzletmenet mellett lanyhán zárult is. Tengeri szintén lanyhábban indult, s tekintettel a gyenge vásárlási kedvre zárlatig lanyha is maradt. Zab és rozs valamivel gyengébbek.

Zárlat 1 óra:

		frt
Buza szept.-októ-berre	1895	6.32—6.33
„ márcz.-ápr.-ra	1895.	6.81—6.82
Rozs szeptem. okt.-re	1895	5.68—5.70
„ márcz-ápril-ra	1896.	5.06—5.08
Tengeri jul.—aug-ra	1895	5.30—4.35
„ máj.-juniusra	1895	5.57—5.59
Zab őszre	1895	5.63—5.65
„ márcz.ápril.ra	1896	5.93—6.95
Repcze aug.—szept.	1895	9.60—

Zárlat 4 óra:

		frt
Buza szept.-okt.	1895	6.31—6.33
„ márcz.-ápr. ra	1895.	6.80—6.82
Rozs szept.—okt.-re	1895	5.67—5.69
„ márcz.ápril.ra	1896	5.03—5.05
Tengeri jul.-aug. ra	1895	5 28—5.32
„ máj.-junius.-ra	1895	5.55—5.57
Zab őszre	1895	5.62—5.64
„ márcz.ápril.ra	1866.	5.92—5.95
Repcze aug.-szeptre	1895	9.60—9.70

Időjárás derült. meleg.

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1895. szept. 10-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4 %	— — 122.50	123.—
„ vasuti beruházási köt. 4½%	124.25	125.25
„ koronajáradék 4%	— — 99 75	100.25
„ regále vált. kötvény 4½%	101.25	102.25
Osztrák aranyjáradák 4%	— —122.50	123.—
Egységes állam kötvény 4²/₁₀%	— 101.—	101.50
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sors.	147.50	148.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	— — 489.—	489.25
Osztrák hitelbank részvény	— — 408.40	408.60
Magyaripar- és kereskedelmi bank. r.	133.—	133 .50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	129.50	130.50
„ „ 3%-os „	109.25	110.—
Osztrák földhitel. sorsjegy 3%-os	117.50	118.50
Nagyar vöröskereszt sorsjegy	— 11.50	10.90
Osztrák „ „ „	— — 17.70	18.10
Olasz „ „ „	— — 13.—	13.40
Bazilika sorsjegy	— — — — 8.80	8.10
Jó-sziv „	— — — — 3.—	3.30

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	— — — — — 5.71	5.78
10 márkás arany	— — — — — 11.81	11.85
20 frankos arany	— — — — — 9·56	9.59
1 Sovereigns	— — — — — 12.08	12.12

—

Kőbányai sertés vásár.

Szept. hó 10. Hizott sertés árak: 1 Magyar első rendü: 1 Öreg nehéz (páronkint 400 klgramm felüli sulyban) 36 krtól 37. krig Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm ronkint 34.-től— 37— krig. Fiatal nehéz (pá- 50—50 320 kilogamm felüli sulyban 50—50½ krig. Fiatal közép (páronkint) 50—50½ krig. Fiatal 20 kilogramm sulyban 50—50½ krig sulyban könnyü (páronkint 250 kgm. terjedő sulyban 50—51½ krig. II. Magyar szedett 50 krtól 51½ krig. Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) Nehéz (páronkint 220—280 ———. krig. Közép (páronkint 200 krig. — terj. sulyban) ——— — Könnyü (páronkint 220 klg. terjedő sulyban — krtól — krig.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: **Előtvös K. Lajos**
Főmunkatárs: **Koncz Ákos.**

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1895. május hó 1-től. —

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

Budapest felé **(gyorsvonat)**	reggel	8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé	délután	12 ó. 36 p.
„ „	este	10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé [1]	délután	3 ó. 48 p.
„ „ minden kedden	délben	12 ó. — p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este	8 ó. 15 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 ó. — p.
„ „	éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 15 p.
Miskolcz-Kassa felé [2]	reggel	8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé [3]	este	8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	délután	4 ó. 02 p.

[1] P.-Ladánytól **gyorsvonat.**
[2] **Közvetlen kocsi** (Junius 15-től Szept. 15. Kassára.
[3] **Közvetlen kocsi** Miskolczon át Budapestre.

H.-Böszörmény—Bü l-Sz.-Mihály felé	m. á. v.-tól vásártérről	reggel	5 ó. 48 p.
	„	„	6 ó. 04 p.
	m. á. v.-tól vásártérről	délután	3 ó. 57 p.
	„	„	4 ó. 10 p.
Füzes-Abony felé	m. á. v.-tól vásártérről	reggel	5 ó. — p.
	„	„	5 ó. 13 p.
Ohat—Kócs—Polgár felé	m. á. v.-tól vásártérről	d. u.	4 ó. 12 p.
	„	„	4 ó. 22 p.
Derecske-Nagy-Léta felé	r. 8. ó. 35 p. és d. u.		4 ó. 17 p.

Budapestre érkezik:

a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló **gy. v.**	d. u.	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 „ „	sz. v. este	8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 „ „	„ reggel	5 ó. 45 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

a délután 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v.	reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p.-kor érkező **gy. v.**	délután	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 „ „	sz. v. este	7 ó. 05 p.
„ „ 2 „ 40 „ érk. sz. v. (P.-Ladányig **gy. v.** átszállással)	este	9 ó. 15 p.

Debreczenbe érkezik.

Budapest—Nagyvárad felől	délután	3 ó. 47 p.
„ „ **(gyorsvonat)**	este	7 ó. 09 p.
„ „	éjjel.	2 40 p.
Nagyvárad—P.-Ladány felől	reggel	7 ó. 41 p.
Csak P.-Ladánytól	reggel	4 ó. 55 p.
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	7 ó. 50 p.
„ „	délután	12 ó. 16 p.
„ „	este	10 ó. 16 p.
Csak Szatmártól	este	7 ó. 45 p.
Kassa-Miskolcz felől [1]	reggel	8 ó. 07 p.
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől [2]	este	7 ó. 40 p.

B.-Szt.-Mihály—H.-Böszörmény felől	vásártérre m. á. v.-hoz	reggel „	8 ó. 09 p. 8 ó. 17 p.
	vásártérre m. á. v.-hoz	este „	6 ó. 35 p. 6 ó. 44 p.

[1] **Közvetlen kocsi** Budapestről Miskolczon át.
[2] **Közvetlen kocsi** (Junius 15-től Szept. 15. Kassárról.

F.-Abony felől vásártérre		délután	5 ó. 21 p.
„ „	m. á. v.-hoz	„	5 ó. 30 p.
Ohat—Kócs—Polgár felől	vásártérre	reggel	7 ó. 50 p.
„ „	m. á. v.-hoz	„	8 ó. — p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p.		d. u.	3. ó. 18 p.

SCHLICK-féle vasöntöde- és gépgyár-részvénytársaság,
BUDAPESTEN.

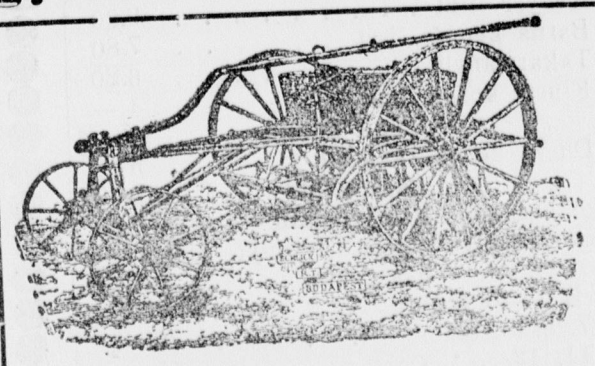
Gyár és irodák: VI. ker., külső váczi-ut 29—35.
Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utcza 14.

Gőz- és járgány cséplő-készületek,
számos első dijjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekék
mélyitő és egyetemes aczél-ekék,

eredeti **SCHLICK**- és **VIDATS** féle
egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,
valamint
Schlick-féle szab. „HALADÁS“ sorbavető **gépek.**

Takarmánykészitő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemü gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és szállitható arató-gépek és fükaszáló-gépek, marokrakó mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szives tudomásul!

Az egész országban oly nagy hirnévnek örvendő

brassói és gácsi

gyapjuposztókból

már raktárunkra érkeztek az

őszi és téli ujdonságok.

Mindég készletben vannak

FIU INGEK

darabja 1 frt 25 kr.

Férfi Chiffon ingek

1 frt 50 krtól kezdve.

A hirneves Schroll-féle Ghifonokból

1·90, 2·20, 2·60 kr.

GALLÉROK, KÉZELŐK,

NYAKKENDOK, HARISNYÁK,

ESERNYŐK

1 frt 10 krtól kezdve.

Szabó Lajos fiai

Debreczen Rózsatér.

Kivánatra vidékre mintákat készséggel küldünk.

208.

Az

„ISTVÁN“ gőzmalom társulat

őrleményének

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyülésen megállapitott s 1887. évi junius 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállitási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemü	12.80
B. Szinte „ aprószemü	12.40
0. Királyliszt	12.40
1. Lángliszt kivonat	11.60
2. 1-ső rendü zsemlyeliszt	11.—
3. Zsemlye liszt	10.40
4. 1-ső rendü kenyér liszt	10.—
5. Közép kenyér liszt	9.60
6. Kenyér liszt	9.20
7. Barna kenyér liszt	7.80
8. Takarmányliszt	6.20
11. Finom korpa **zsákkal**	4.—
11. „ „ **zsák nélkül**	3·80
12. Durva korpa **zsákkal**	3.80
12. „ „ **zsáknélkül**	3·60
Csirke buza **zsák nélkül**	3.60

A zsákok sulytartalma tejsulyt tisztasulynak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló.
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1895. aug. 27.

Már léteznek utánzatok a

Bergmann-féle liliomtej-szappanból.

A mi liliomtej-szappanunk,

mely a bőrt **szeplőtől, májfoltoktól, érdességtől, verességtől** és más fajta bőrbajoktól ugy az arczban, mint a kezeken megóvja, az alanti védjegygyel van ellátva

Két bányász.

Kéretik a névre:

Bergmann-féle liliomtej-szappan

és a védjegyre: Két bányász szorosan figyelni.

Bergmann és tsa illatszer-gyár Dresda-Tetschen a. E.

Bergmann liliomtej-szappan 40 krajczárjával kapható Debreczenben:

ROTHSCHNEK V. EMIL gyógyszertárában, FALLER GYULA üzletében, ugyszintén a legtöbb gyógyszertárban, drogueriában és illatszer-üzletben.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára frt 1.35. 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. Egy kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnani befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadarnál, Debreczenben.

Ruha-szövetek és diszitések,

PIQUET, SATIN, TOILE

és egyébb mosó kelmék,

NAPERNYŐK,

NÖI és GYERMEK-KÖTÉNYEK

nagy választékban

Gyenes Lajos

nöi divatüzletében.

“Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1895.